

Nr 9.

Ankom till riksdagens kansli den 8 april 1919 kl. 3 e. m.

*Andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande, nr 9,
i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl.
Maj:t angående beredande av understöd utav stats-
medel åt den svenska manskörsången m. m.*

I en inom andra kammaren väckt motion, nr 127, ha herr *Motionen.*
Kant m. fl. hemställt, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl.
Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte låta utreda, huruvida och
på vilka villkor understöd må kunna av statsmedel beredas den
svenska manskörsången — länssångarförbunden — med uppgift att
bland folket vidmakthålla intresset för manskörsång samt kärleken
till sången, samt därefter till riksdagen inkomma med det förslag,
vartill utredningen kan komma att föranleda.

I avseende på motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Inom första kammaren har en motion med enahanda yrkande *Motion inom*
väckts av herr *Bergqvist m. fl.* I anledning av sistnämnda motion, *första kam-*
som remitterats till första kammarens första tillfälliga utskott, har *maren.*
nämnda utskott yttrat följande:

»Otvivelaktigt är det ur skilda synpunkter av stor betydelse, att
god musik och sång göres lätt tillgänglig för en större allmänhet.
Såsom av motionärerna erinras, ha ock statsmakterna visat sig be-
hjärta detta. År 1912 och sedermera varje år har riksdagen anvisat

medel för understödjande av vissa föreningar i landsorten, som utöva instrumental musik, och år 1918 hos Kungl. Maj:t gjort framställning om åvägabringande av utredning rörande statsunderstöd åt s. k. hembygdskörer.

Jämväl nu förevarande motion ifrågasätter understöd av statsmedel för främjande av sångkonstens odling ute bland folket. Till syftemålet är således motionärernas ifrågavarande förslag överensstämmande med riksdagens berörda framställning, men avser en utvidgning av densamma.

Den svenska kvartettsången torde med samma rätt som hembygdskörerna kunna påräkna statsmakternas bevägenhet och stöd. Målet för dessa båda sångarrörelser är i stort sett detsamma. Båda äro de ägnade att väcka och främja idealism och sund livsglädje, att motverka nöjen av mindre god art och att samla män från skilda klasser kring gemensamma uppgifter och mål. Förverkligandet av motionärernas önskemål skulle innebära, att nya frivilliga krafter, verkande i sådan riktning, komme att insättas.

Utskottet giver fördenskull nu förevarande motion sin anslutning och får alltså i likhet med motionärerna förorda, att understöd av statsmedel i lämplig omfattning beredes den ifrågavarande sångarverksamheten.

Om statsbidrag kommer att för ändamålet anvisas, torde emellertid nödiga garantier böra skapas för att ett dylikt bidrag väl användes. Vissa betingelser böra därför uppställas för statsbidrags erhållande och jämväl kontroll över de statsunderstödda körernas verksamhet i någon form anordnas.

Utskottet vill till sist med hänsyn till det nära sambandet mellan nu förevarande motion och det i riksdagens ovannämnda framställning avhandlade ämne uttala önskvärdheten av att berörda båda frågor bliva föremål för utredning i ett sammanhang.»

Första kam-
marens
beslut.

På grund av denna motivering hemställde utskottet, att första kammaren måtte för sin del besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte låta utreda, huruvida och på vilka villkor understöd må kunna av statsmedel beredas den svenska manskörsången med uppgift att bland folket vidmakthålla intresset för manskörsång samt kärleken till sången, samt därefter till riksdagen inkomma med det förslag, vartill utredningen kan komma att föranleda.

Utskottets hemställan bifölls av kammaren, varefter beslutet delgivits andra kammaren, som remitterat ärendet till femte tillfälliga utskottet.

I anledning av den inom andra kammaren väckta motionen har utskottet i vederbörlig ordning infordrat yttrande av kungl. musikaliska akademien, vilket yttrande återfinnes som bilaga till utskottets betänkande. På grund av de skäl, som anförts av första kammarens utskott samt musikaliska akademien, finner sig utskottet böra tillstyrka bifall till det framkomna förslaget om understöd av statsmedel åt den svenska manskörsången. Utskottet.

På grund härav får utskottet hemställa,

- 1) att andra kammaren måtte för sin del biträda första kammarens i ärendet fattade beslut; samt
- 2) att andra kammaren måtte finna herr Kants m. fl:s förevarande motion härigenom vara besvarad.

Stockholm den 8 april 1919.

På utskottets vägnar:

IVAR SWARTLING.

Närvarande: herrar *Swartling, Ljungberg, Bengtsson* i Kullen, *Carlström, Sjöström, Hedlund* i Östersund, *Andersson* i Prästbol, *Svanberg, Johansson* i Olstorp och *Olsson* i Morastrand.

Bilaga.

Till Konungen.

Genom nådig remiss den 14 februari 1919 har Eders Kungl. Maj:t anbefallt musikaliska akademien att avgiva underdånigt utlåtande i anledning av en utav andra kammarens 5:te tillfälliga utskott gjord anhållan om akademiens yttrande över motion nr 127 angående hemställan om utredning, huruvida och på vilka villkor understöd må kunna av statsmedel beredas den svenska manskörsången — läns-sångarförbunden.

Till åtlydnad härav får akademien, som i ärendet hört en av akademien för utredande av inom riksdagen gjord framställning om beredande av understöd av statsmedel åt s. k. hembygdsörer tillsatt kommitté, i underdånighet anför följande.

Akademien har redan vid föregående tillfällen givit uttryck åt sin uppskattning av manskörsången a capella och därvid framhållit, hurusom denna konst är ägnad att i vida kretsar väcka håg och intresse för sång och fångsla såväl åhörare som de utförande samt framför allt dess stora förmåga att sammanföra och sammanhålla manliga sjungande liksom att inom skilda samhällslager väcka, elda och vidmakthålla fosterländska känslor, vilken förmåga obestridligen yttermera ökas vid samverkan av ett större antal sångare. Såsom konst är manskörsången visserligen sin begränsning uti det inskränkta tonomfånget och stämmornas ganska likartade klangkaraktär, men då dessa egenskaper beaktas och de naturliga gränserna ej överskridas, förmår manskörsången otvivelaktigt att genom uttryckets manliga kraft och den på grund av begränsningen samlade energien utöva en mäktig och medryckande verkan.

Med hänsyn till de i ovannämnda motion framhållna svårigheterna för den svenska sångarrörelsen att utan ekonomiskt understöd vidmakthållas och utvecklas samt på grund av vad akademien ovan anført får akademien såsom sin mening uttala, att det vore synnerligen önskvärt, att statsunderstöd kunde på lämpligt sätt beredas den svenska manskörsången.

Stockholm den 26 mars 1919.

Å kungl. musikaliska akademiens vägnar:

Underdånigst

Karl Silverstolpe.

Olallo Morales.